بوډا بنکاري

ليکوال:
ډاکتر معمار حشمت الله اتمر
مياشت - ليندی / کال - ۱۴۰۲

Ketabton.com

ketabton.com - The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ketabton.com - The Digital Library

لیکي پوهه:

سرلیک: بوډا ښکاري
لیکوال: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
ایډیټور: ډیپلوم اینجینیر صفی الله ,, فردوس ،،
طراح او ډیزان: ډاکټر مهندس حشمت الله ,, اتمر ،،
خپرندوی: لاجواب مطبعه، د کابل ولایت واټ، کابل
چاپشمېر: ۱۰۰
چاپ نېټه: لیندۍ میاشت / کال ۱۴۰۲
ګرځنده اړیکه: +۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸
برېښنالیک: atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له لیکوال او خپرندوی سره خوندي دي، بې اخځ ښوونې ترې د ګټې اخیستنې اجازه نه شته.

ketabton.com - The Digital Library

لړلیک

سرلیک **چوپړی**

پخښتې.. ۱
بسم الله الرحمن الرحیم ۲
لیکي پوهه:.. ۳
لړلیک.. ٤
ننتوزې ٥
د یادښتونو له پاره: ۷
ناانډوله (ناول، کېسه یا داستان) ۸
د چاپ شویو کتابونو لېست ٦۹
د کار لاندې کتابونو لېست ۷۲
د امکان او وخت په صورت کې................................. ۷۳
د پخښتې څټ ۷٤

ketabton.com - The Digital Library

ننتوزې

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ إجْلَالًا لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إلَهَ إلَّا اللَّهُ خُضُوعاً لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍوَآلِه .

بې پایه ستاینه او بې حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چې د وجود مانۍ او کاینات يې د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقيقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالي، لوړ او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پيدايښت يوه حتمي لامل دی. عظمت، د ټولې نړۍ موجوديت، د ناڅاپه څخه راوتل، حق د رسيدو جوهر په يوه والي کې د اعتراف، تباهۍ او بې وسۍ يوه له لوړو وسيلو څخه دی.

ګرانو لوستونکو!

دا ځل مې و غوښتل چې يوه حقيقی داستان (ناول) و ليکم ځکه زما د کتابونو مينه وال يوازې انجينران نه دي او نه بايد اوسي، نو ځکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو ليکونو کې توپير راوړم چې د هرې ځانګې مينه وال په کې ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړې چې ليکنې مې توپير و لري او هم به مې مينه وال ډېر شي.

پاکه ربه!

زموږ له پاره خپله لاره بې ستونزې کړه، تر څو موږ له تا پرته بل څوک و نه وينو او نه يې پېژنو. زموږ سره مرسته و کړه تر

ketabton.com - The Digital Library

....

ځو مو په وجود کې د غرور نخښنه پاتې نه شي او د اسلام د دين له سپيڅلو بنده ګانو څخه مو و بولې.

يادونه:

د نظر ټولو خاوندانو او هغه ځوک چې دا کتاب لولي په ډېر درنښت هيله کيږي چې خپل غوښتنې او وړانديزونه د دې کتاب د بيا کتنې له پاره زما سره شريک کړئ.

Whatsapp: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷٦۹۹۸

په در نښت
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

ketabton.com - The Digital Library

....

د یادښتونو له پاره:

۱- ....

۲- ....

۳- ....

۴- ....

۵- ....

۶- ....

۷- ....

۸- ....

۹- ....

۱۰- ....

ketabton.com - The Digital Library

ناانډوله (ناول، کېسه یا داستان)

پلار یې پرې نوم چجو ایخښی و.
هغه له کوشنیوالي نه له چج سره مینه درلوده او له رنګه هم لړ تور و، نو ځکه پلار یې پرې نوم چجو ایخښی و.
هغه د لغمان ولایت په قرغیو ولسوالۍ کې، په یوه بې زده کړې کورنۍ کې زیږېدلی و،
خلکو به ورته مثلې ویل.
پلارېې خپل کور نه درلود.
د یوه شتمنې کورنۍ (د خان په کلا) کې به یې ژوند کوه.
د خانانو کلي په لاندې ډول وو:
په منځ کې به یې د خان کلا او د کلا د منځ نه به ویاله هم تېره شوې وه.
دې ویالې درې ګټې درلودې:

۱- د انګړ په سوړ والي کې به یې رول لوبوه.

۲- د خان د کور زنانه او کوشنیانو به ترې د ابو اخېستلو، لوښو او کالیو منځلو له پاره ګټه اخېسته او دې ته اړتیا نه وه چې له کلا د باندې و وځي.

۳- د انګړ ونو، ګلانو ته به یې ورنه اوبه ورکولې او هم به یې د بتکو په ساتنه کې ترې ګټه اخېستله.

د کلا په کنجونو کې به یې اوچت، اوچت برجنو درلودل چې د دفاع په وخت کې به یې ترې ګټه اخېستل کې ده.

ketabton.com - The Digital Library

برجونه به تر دوې پوړونو اوچت او په هر پوړ کې به یې د دفاع له پاره تېرکښونه درلودل.
په دریېم پوړ کې به یې مېلمستون درلود، چې درې خوا وو نه به د بهر او شنو ځمکو ننداره کې ده.
مېلمستون به خورا ډېر هوا داره و او په دوبي کې به د ښه باد چلېدو امکان درلود.
د کلا شا او خوا به د کسبګرو (کسبه کارانو) لګه:
دلاک، مثلی، ټټار، ترکاڼ، خټګر، ژرنده ګړی او ناظر کورونه ول.
مګر دا کورونه د هغوی خپل نه ول، بلکې ټول به د خانانو ول.
هغوی به ټول په کورونو کې، بې کرایې او مفته توګه ژوند کوه.
د کرونګرو (بزګرو) له پاره کورونه چې هر کور به یو دهلېز(دالان)، په ښي او کیڼ خواته کوټې او همدا راز کوشنی غولی او تشناب یې هم درلود.
د غواګانو له پاره ډېره لویه غوجل چې د ټولو ګاونډیانو او کروندګرو (بزګرانو) څارویو له پاره به یې بسنه کوله.

همدا راز د ژمي له پاره د تناره کوټه او د دوبي تناره صوفه درلوده.
د کلا دننه او ور(دروازی) تر خوا به یوه کوټه د کلا د امنیت له پاره هم درلوده چې د ور خلاصولو او تړلو څاروندی (مسئول) به په کې ژوند کوه.

د کلا په یوه کنج کې به د کلیوالو د زنانه له پاره چړچوبی (کناراب، بیت الخلا) هم درلود، مګر نارینه به ټول د باندې وتل.

ketabton.com - The Digital Library

پلار يې هم د خان د کارونو تر څنګ په دام کې نولو او الوتونکو نېولو خپل وخت تېر و.
چجو په پټکو کې نولو او ليندۍ (غولکه) وېشتلو کې ډېر مهارت درلود.
په پټکو کې به يې چتکې، ډيبک، رناګۍ او ډېرۍ کوشنۍ مرغۍ لکه زېږ زېږکې هم نېولې.

هغه به د وطن مشهوره او موسومي مرغۍ لکه قزلاق، تېکالې، شامتولې په دامنو او جال کې به يې د شپې له خوا مړزان نيول.
چجو به نيول شوې مرغۍ په کليوالو او يا د ولسوالۍ په بازار کې پلورلې، په پيسو به يې د کور د ضرورياتو شيان لکه:
غوړي، چای، بوره، صابون، د اليکېن له پاره تېل، اورلګيد، مالګه او د کور نور ضروريات پرې پوره کول.

کله نا کله به يې د مرغيو د نېولو له پاره د بابا صيب ډاګ چې په لغمان ولايت کې خورا ډېر مشهوره ډاګ دی، د نور ښکاريانو، کليوالو او مينه والو سره ته.

دی په ښکار مين او له کوشنيوالي نه يې د ښکار سره مينه درلوده، هر ښکار به يې د هغو مرغيو په وخت، موسم کې کوه، او د ښکار د وخت پېژندلو کې يې خورا وړتيا درلوده.

هغه په خپل پلار ډېر ګران و.
پلار يې ورته يوه شوکي غولکه جوړه کړې وه چې دا غولکه به تل د چجو په غاړه زوړنده وه.

ketabton.com - The Digital Library

....

تر دې چې د خوب په وخت کې به يې هم له غاړې نه لرې کوله. هغه به د غولکې د ګاټو ټولولو له پاره د کابل سيند غاړې ته ورته او په کوشنۍ بوجۍ کې به يې کور ته راوړې.

همدا راز به يې د خټو نه ګاټي جوړول او په لمر کې به يې ايښودل چې وچ شي، بيا به يې راغونډول، کور ته به يې وړل او په ژمي کې به يې د مرغيو د ويشتلو له پاره کارول.

چجو به د وزګارېدو په وخت کې د قزلاق د ساتنې له پاره کېسونه جوړول، خپله به يې هم ساتل او د ښکار په وخت کې به يې ترې ګټه اخيستله.

هغه به تل لوڅې پښې ګرزېده او د روانو ويالو پرغاړه به څرګندېده.

ما هم په کوشنيوالي کې د مرغانو سره مينه پيدا کړه او کله چې وطن ته د ښونځيو د ژمنيو رخصتيو په وخت کې له کابله تلم، التبه به مې مرغان لکه:

چرګان، چورګوړي او کوترې ساتلې، د راتګ په و خت کې به مې هلته پرېښودلې، مګر کابل ته د وړلو او ساتنې اجازه مې نه درلوده.

يوه کال زه د چجو سره بلد شوم، هغه ماته يوه قزلاق له قفس سره راکړ او راته يې و ويل:
کوم وخت چې کابل ته ځې نو دا بېرته راکړه.

ketabton.com - The Digital Library

ما ورسره و منل.
هغه به یوه اندازه شولې را کولې چې مرغۍ ته یې ورکړم.
همدا راز یې ماته د ساتنې چارې و ښودلې.

هغه به په غولکه مرغۍ ویشتلې او ماته به یې هم راکولې، کله ناکله به یې ماته ویل:

ګاټي ټولوه!
زه به هم ځان او هم تاته پرې مرغۍ و ولم.
هغه یوه ښکاري تازي سپی هم در لود او د ښکار په ټولولو کې به یې ترې ګټه اخیسته.

هغه ماته هم غولکه جوړه او د ښکار چل یې راوښود، مګر د ښکار له پاره مهارت او اړین تمرین په کار وو.
کله نا کله به د دوی کور ته تلم.

هغه به تود جواری د کورنۍ تورې ګوړې سره راکوه او هم د هغه ورېنداریې به ماته د جوارو پلۍ او نېنې په جېب کې اچولې.

چجو د خان د کلا په مخ کې یوه لویه دبره او هر راز ونې په کې وې.

هغه به په غولکې باندې په ونو کې مرغۍ ویشتلې او زه به یې هم هڅولم چې په راکړل شوې غولکې باندې مرغۍ و ولم، مګر دا کار زما له پاره پیچلې و.
ځکه په دې کار کې بې تجربې وم.

ketabton.com - The Digital Library

کله به هغه زموږ دېرې ته راته، د مرغیو ښکار به یې کوه او مازدیګر ناوخته به خپل کور ته تله.

زموږ د انګړ په منځ کې د نارنجو یوه غټه ونه وه، ونه خورا لویه او لوړه وه او شونې وه چې تر سلو کلو یې عمر ډېر و.

ونې کې د شپې له خوا راز راز مرغان کې ناستل او هر مازیګر، مخکې له ماښام نه به په ونه کې د شاروګانو او نورو مرغیو شور ماشور او غږونه اورېدل.

یوه ورځ چچو ماته و ویل:
کې دی شي یوه ماښام ستاسو کور ته راشم او تاته مرغۍ و ولم؟
ما ورته و ویل:
د انۍ (نیا) نه مې زه اجازه واخلم.
هغه و منله او وې ویل:
کورته لاړ شه او د انۍ نه دې اجازه واخله.
ما ورته و ویل:
ته په دېره کې اوسه!
هغه و منله،
دېرې لورې ته روان شو.
زه کور ته لاړم او د نیا څنګ ته نږدې شوم.
نیا مې را ته و ویل:
څه دې ویل؟
ما ورته و ویل:
چچوغواړې نن ماښام ماته د کور په نارنج ونه کې مرغۍ و ولې.
هغې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

کومه ستونزه نه شته.
زه يې پېژنم.
ما خپلې انې نه مننه و کړه او بېرته د باندې خوا په منډه شوم.
هغه غولکه په لاس او د مرغيو انتظار يې کوه.
زه ورته نږدې شوم او ومې ويل:
نيا مې و منله:
کومه ستونزه نه شته.
هغه ډېر خوشحاله شو او ماته يې و ويل:
زه اوس کور ته ځم.
ګاتې را ټولوم بيا ماښام ستاسو کور ته راځم.
هغه د خپل کور په لور روان شو.

زه د کلي د نورو کوشنيانو سره په ټال کې اخته شوم.
مازيګر شو او د ماښام په انتظار وم.
هوا لږ، لږ مخ په سړېدو شوه، ماښام را نږدې کې ده، او زه ورته خوشحالېدم.

ماښام را ورسيد، هوا لږ تياره شوه.
د کلي ملا د ماښام د لمونځ آذان و کړ.

د کلي نارينه هم سترې، ستومانه چې له ورځنيو دندو نه راغلي وو، د جومات د صوفې د ديوال د پاسه ناست، د سترېا وېستلو او د ماښام د لمانځه په امېد وو.
چا چې اودس درلود ماجت (مسجد) خوا ته او چا چې اودس نه درلود د ويالې خوا ته د اودس کولو له پاره روان شول.

ketabton.com - The Digital Library

زه چې ډېر کوشنۍ وم د لوې لارې په لور د چچو په انتظار شوم، و مې کتل چې له لرې نه چچو را ښکاره شو.
زه ډېر خوشحاله شوم.
هغه رانږدې کې ده او زما خوشحالي هم ډېرېده.
هغه نږدې شو او ما ته يې و ويل:
دا ګاټې در سره واخله!
ما ګاټې واخيستل او کلاته روان شو.
موږ کلا ته ننوتو او له لنډ مزل وروسته دوېيمې او يا منځنۍ کلا ته ورسېدو.

د کلا دروازه مې خلاصه کړه او نارنج د ونې خوا ته چې د ويالې پر غاړه وه، و رسېدو.
ما د ګاټو کڅوړه پر ځمکه کېښوده.
چچو و ويل:
څلور پينځه دانې څنډ لرګي او اور کوټۍ (اور لګيد) راوړه.
ما اور لګونی او څنډو لرګي راوړل.

هغه هم غولکه له غاړې را و وېسته او له ځانه سره يې چک کړه.

بيا يې راته د څنډو لرګي د لګولو او نېولو چل وښود،
هغه ښکار نه و پيل کړی چې زما نيا را ورسېده.
هغې و ويل:
ګورئ کوشنيانو!
په ونه کې چرګوړي او چرګانې هم کېښني، تاسو کوښښ و کړئ چې هغه له منځه وې نه سئ.!؟

ketabton.com - The Digital Library

چچو و ويل:
سمه ده!
زه پوهېږم.
زما نيا بېرته لاړه، ما څنډو لرګی ولګاوه او چچو ته مې و ويل:
څه و کړم؟
هغه و ويل:
اوس څنډو لرګی لوړ و نېسه، تر څو چې مرغۍ و وېنم.
ما څنډو لرګی و نېوه او هغه د مرغيو په وېشتلو پيل کړ.
په يوه ساعت کې يې تر شلو ډېرې مرغۍ و وېشتې.

کومه يوه مرغۍ چې په وياله کې غورځېده هغه به په خپله په کوشنۍ وياله کې ګډ شو او ورسته تر نېولو به يې په چاکو چې د لغمان ولايت د حيدرخانيو په بازارکې جوړ شوی و، حلاله وې او ديوال خوا يې اېښودې.

هغه د ونې لاندې د تيټو څانګو مرغۍ و وېشتې.
وې ويل:
نورې مرغۍ نه ښکارې!
کې دی شي خلاصې شوې وي او يا هم په دنګو څانګو کې وي.
ما ورته و ويل:
هغه غټې مرغۍ هم و وله!
هغه و ويل:
غټې مرغۍ شارو نومېږي.
د هغه غوښه ډېره کلکه او ژر نه پخېږي؛
له بله خوا خلک وايي:

ketabton.com - The Digital Library

....

د شارو غوښه حرامه ده.
ځکه چې:
شارو د انسان او نورو حيوناتو ژبه کوي.
هوا نوره هم تياره شوه.
د ماسخوتن د لمونځ آذان ترغوږو شو.
چجو مرغۍ راغونډې او بيايې حساب کړې.
پوره دوه ويشت مرغۍ وې.
هغه ماته و ويل:
څنډو لرګی مړ کړه چې کوم خواته اور خپور نه شي.
ما څنډو لرګی مړ کړ او هغه ته مې و ويل:
اوس خورا تياره شوه.
هغه و ويل:
د کوټې نه اليکن راوړه.
زه کوټې ته د ننه شوم او اليکېن مې راوړ.
بيا هغه و ويل:
مرغۍ واخله او سبا يې پخې کړه.
ما ورته و ويل:
زه ټولې مرغۍ نه اخلم.
تا ډېر زيار وېستلی دی.
ځانته دې هم واخله.
هغه و ويل:
دا مې د تا له پاره ويشتې دي، نو ټولې يې واخله.
هغه زياته کړه!
زه د ځان له پاره، سبا مرغۍ و لم.
ما د هغه خبره و منله.
هغه اضافي ګاټي ماته پرېښودل او وې ويل:

ketabton.com - The Digital Library

....

پرګاټو سبا ښکار و کړه، تر څو بلد شې.
زه درنه لاړم، د خدای په امان.
ما هم و ویل:
خدای په امان.

ما مرغۍ کوټې ته دننه کړې.
د تره ښځې مې و ویل:
سومره ډېرې مرغۍ!
په رښتیا چې چجو ښه او زبردست ښکاري دی.
هغه خو اوس کوشنۍ دی.
د هغه نه به یوه ښه او زړور ښکاري جوړ شي.

زه خپل خوب ځای ته لاړم، د شپې مې ډېر ښه خوب و کړ او سهار چای ته پاڅېدم.

و روسته له چای خوړو د تره ښځې مې غږ و کړ:
د مرغیو نه درته څه پاخه کړم؟
ما ورته و ویل:
ترې کلولې پاخې کړه!
هغې و ویل:
سمه ده!
ته غرمې ته لږ و ختي راشه زه به تاته کلولې پاخې کړم.
ما و ویل:
سمه ده.
زه د کوره و وتم او خپله غولکه مې هم واخسته.

ketabton.com - The Digital Library

....

ګاټي مې په کوشني جېبونو کې ځای پر ځای کړل او کميس مې خورا دروند شو.
د کوره و وتم او مخ پر دېرې روان شوم.

غولکه راسره وه او پر الوتونکو مې ټکان (ګذارونه) کول، مګر مرغۍ ويشتل راته آسانه نه ول.

چجو زما نه پېنځه - شپږ کاله مشر و، مګر زما ښه ملګری شو.
هر کال چې به د ژمي رخصتيو کې وطن ته تلم، لومړی به مې د هغه پوښتنه کوله چې چجو چېرې دی؟

هغه به هم زما په راتګ خوشحالېده، ما به ورباندې پټکې، دامونه، غولکې جوړولې او دواړو به يوه ځای ښکار هم کوه.

زموږ په دېره کې خورا اوچت او غټې د توت ونې وې، نورو کوشنيانو به په کې ټالونه اچولې وو، ماته به يې هم د ټال خوړلو وخت را کوه.

هر چا به کوښښ کوه چې زما سره ملګری شي او زه به يې نورو کوشنيانو نه نازولم.

يوه ورځ مې له چجو وغوښتل چې زما له پاره ټال واچوي.
هغه و ويل:
د ټال اچولو له پاره غښتلې رسۍ ته اړتيا شته!
هغه و پوښتل:
په کور کې رسۍ لرې؟

ketabton.com - The Digital Library

ما و ویل:
کورته لاړ شم، و ګورم.
زه کور ته د ننه شوم او د انۍ نه مې و پوښتل:
رسۍ لرو؟
هغې و ویل:
د څه له پاره؟
و مې ویل:
د ټال د اچولو له پاره!
هغې و ویل:
نه!
دومره اوږده او کلکه رسۍ نه لرو.
د کور نه و وتم.
چجو ته مې و ویل:
نه !
موږ په کورکې اوږده او کلکه رسۍ نه لرو.
هغه و ویل:
راځه چې د لوښو نه رسۍ جوړه کړو.
ما و ویل:
سمه ده!
لوښې به له کومه کړو؟
هغه و ویل:
د سرخکانو په کلي کې لوښې ډېرې دي.
د هغه ځای خلک لوښې د کابل د سیند له غاړې نه ریبي او د سوزولو له پاره یې کورته وړي.
ما و ویل:
هو!

ketabton.com - The Digital Library

د موټر نه مې ولیدل:
هغوی د انګړ په شا او خوا هم لوښې د دیوال په توګه تاوي کړې وې.
کله نا کله یې د وچولو له پاره په بامونو کې او هم د پلور له پاره د سړک غاړې ته غونډ وي.

هغه و پوښتل:
الته څوک پېژنې؟
ما و ویل:
الته زما د ماما ګانو او توړی (ترور) کورونه او د هغوی ځمکې دي.
هغه خوشحاله شو!
وې ویل:
څومره ښه کار!
سبا به ګډ لاړ شو.
ما و ویل:
سمه ده، سبا به لاړ شو.
ورځ تېره شوه او ماښام ورسېد.
هغه خپل کور ته لاړ.

زه هم د نورو هلکانو سره کور ته لاړم.
شپه تېره شوه او سهار شو.

مخکې تر دې چې له کوره و وځم د نیا کوټې ته و لاړم او ورته مې و ویل:
زه سرخکانو کلي ته ځم.

ketabton.com - The Digital Library

هغې و پوښتل:
د څه له پاره؟
آيا مور دې درته څه ويلې دي چې توړۍ ته دې ورسوئ؟
ومې ويل:
نه!
د لوښو له پاره.
هغه په خندا شوه او وې ويل:
اوس پو شوم.
ته خورا شوخ يې، پام كوه، ځان ژوبل نه كړې.
بيا به دې د پلار او مور په جنجال كې پاتې شم.
و مې ويل:
سمه ده، زه كوښښ كوم.
بيا يې راته و ويل:
كله چې دې خپله توړۍ وليده زما سلامونه به پرې هم و وايې.
ما و ويل:
سمه ده.

بيا د كوره و وتم او دېرې خواته چې د كلي په مخ كې وه؛ و وتلم.
چجو هم د الوتونكو په وېشتلو بوخت و.

كله يې چې زه وليدم، نږدې شو.
د جيب نه يې څلور وېشتل شوې مرغۍ راكړې او وې ويل:
دا مرغۍ كور ته وې سه او ژر بېرته راشه چې سرخكانو كلى ته ځو.
ما و منله او كور ته مې مرغۍ وېوړې.
بېرته راغلم او د چجو سره د سرخكانو كلي ته روان شوم.

ketabton.com - The Digital Library

په لاره کې به يې ويل:
خدای و کړې چې لوښي ډېرې راکړي چې غټه رسۍ ورنه جوړه او د جومات د خوا په غټه ونه کې يې واچوم، چې ستا ټال تر ټولو اوچت ټال وي.
ما و ويل:
هغه به ماته ډېرې لوښې راکړي.
هغه زما توړۍ او الته مې ماما ګان هم شته.

د پخښو (پلې) لاره وه؛
هغه به په لاره کې پښتو لنډۍ هم ويلې.
يوه ګړۍ وروسته د سرخکانو کلي ته ورسېدو، هغه د کلي نه زما د توړۍ د کور پوښتنه و کړه.
کوشنيانو موږ ته د توړۍ کور وښود.
موږ کور ته نږدې شو، ور مو و ټکوه، د توړۍ کوشنۍ زوی را و وت او وې ويل:
د چا سره مو کار دی؟
ما و ويل:
توړۍ سره مې کار دی.
هغه و ويل:
ته څوک يې؟
ما و ويل:
زه ستا د توړۍ زوی يم.
هغه په منډه کور ته ننوت، او څو شېبې وروسته توړۍ مې دروازې ته راغله، هغې و پېژندم.
زه نږدې شوم، ما د هغې لاسونه ښکل کړل.
هغې هم زما سر او مخ ښکل کړ.

ketabton.com - The Digital Library

....

بیا یې د میلمه کوټې ته بلنه را کړه.
مور کوټې ته ننوتو او پر توشکه کېناستو.
د تورې کوشنیانو زمور تر شا یې بالښتونه کېښودل.
لږ زنډ وروسته یې د شیدو چای راوړ او وې پوښتل:
د سهار چای مو خوړلی دی؟
مور و ویل:
هو!
بیا هغې تود جواری هم راوړ او وې ویل:
دا په ګوړې خوږ جواری دی.
وې خورئ!
کې دی شي وږي شوې اوسئ،
د پخښو مزل مو کړی دی.
بیا یې زما د مور، پلار، ورونو او خویندو پوښتنی و کړې.
وې ویل:
کله له کابل نه راغلې؟
ما و ویل:
یوه اونی کیږي.
وې ویل:
یوازې راغلی یې او که پلار سره دې؟
و مې ویل:
نه!
یوازې راغلی یم.
بیا چجو و ویل:
مور د لوښو له پاره راغلي یو.
هغې و پوښتل؟
په لوښو څه کوئ.

ketabton.com - The Digital Library

....

چجو و ویل:
ده ته ټال جوړ وم.
هغې و ویل:
سمه ده!
څومره چې غواړئ، وې یې سئ.
بیا یې چجو ته و ویل:
کوښښ و کړه چې زما خوریی درنه ژوبل نه شي.
هغه له یوې خوا نازولی او له بلې خوا اختر هم نږدې دی.
ده ته ډېر غښتلی ټال جوړ کړه!
چجو و ویل:
سمه ده!
زه به ورته غښتلی ټال جوړ کړم.
بیا چجو له ځایه پاڅېد او وې ویل:
موږ ځو.
توړی مې و ویل:
چېرته ځئ؟
اوس غرمه نږدې ده،
ډوډۍ و خورئ!
بیا لاړ شئ.
موږ و ویل:
مننه کوو.
موږ ځو.
هغې خپل زوی ته غږ کړ.
زوی یې راغی او وې ویل:
څه وایې؟
مور یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

دوی د لوښو ځای ته یوسه!
هغه و ویل:
راځئ!

موږ حرکت و کړ او د لوښو ځای ته لاړو.
چچو غټ پنډ خوښ او وې ویل:
دا پنډ راته په شا کړئ!
زما د توړی زوی پنډ ور په شا کړ.
د دریدو سره سم ترې چپه شو.
زما د توړی زوی و ویل:
داسې پنډونه ته نه شې وړئ!
باید چې یوه مشر کس مو له ځانه سره راوستی وی.
چچو و ویل:
اوس شوی ده.

بیا زما د توړی زوی و ویل:
تاسو دلته انتظار و کړئ!
زه یوه خر را ولم، تاسو ته به د یوه پنډ پر ځای دوې پنډونه لوښې وتړم.
تاسو به، پرته له ستونزو، کورته لاړ شئ!
موږ د سړک تر غاړې سیوري ته کېناستو.
څو دکیکې وروسته هغه خر را وست.
چچو او زما د توړی زوی د لوښو پنډونه پر خره و تړل او موږ ته یې و ویل:
اوس کولای شئ چې کور ته لاړ شئ!
ما ورته و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

....

خر به څوک بېرته راولي؟
هغه و ويل:
د خره غمه مه کوئ!
هغه راپرېږدئ!
کولای شي بېرته کورته راشي.

موږ په خوشحالۍ سره مخ په کور روان شو او يوه ګړۍ وروسته، بېرته کور ته ورسيدو.
چجو لوښې د نور کوشنيانو په مرسته له خر را کښته کړې او خر يې بېرته لارې ته سم کړ.
خر سر ټيټ وا چاوه او د سرخکانو پر لور يې حرکت و کړ.

لوښې ډېرې وچې وې او چجو هغه په بيالې کې کېښودې تر څو لمدې شي.
دوې ورځې لوښې په اوبو کې وې.
پس له دوې ورځو چجو دېرې ته راغی او ماته يې و ويل:
لوښې د رسۍ جوړولو له پاره تيارې دي.
زه به خپل مشر ورور ته غږ کړم چې رسۍ جوړه کړو.
ما و ويل:
سمه ده!
هغه کور ته لاړ او خپل مشر ورور يې راوست او په خپله يې لوښې له ويالې نه و ويستلې،
دواړو په ګډه د رسۍ په جوړولو پيل کړ.
هغوی به رسۍ جوړوله او بيا به يې د ونې څانګو سره اندازه کوله، تر څو لنډه نه وي.
رسۍ اوبدل (جوړول) خلاص شو.

ketabton.com - The Digital Library

چجو ونې ته و خوت.
مشر ورور يې رسۍ ورکړه او وې ويل:
دواړه خوا يې ښې غوټه کړه، هغه رسۍ غوټې کړه او وېې وېل:
ته هم راپورته شه چې رسۍ شخه کړو.
د هغه ورور پورته شو.
هغه له ځانه سره يوه اندازه د شولو واښه هم اوچت کړل.
واښه يې د رسۍ لاندې او د څانګې پر سر کېښودل، رسۍ يې ټينګه کړه.
بيا دواړه را کښته شول.
چجو و ويل:
کار خلاص شو.
اوس څوباړي ته اړتيا شته.

ما ته يې و ويل:
خپلو کروندګرو ته و وايه چې:
د ونو نه يوه سم لرګی چې اوږدوالې يې نيم ګز وي پرې کړي.
زموږ تر خوا د يوه کروندګر يوه زوی و.
هغه و ويل:
موږ په کور کې وچ څوباړی لرو،
سم دلاسه يې راوړم، د ونې وهلو ته اړتيا نه شته.
هغه کورته لاړ.
ژر بېرته راستون شو،
څوباړی يې له ځانه سره راوړ.
چجو او د هغه مشر ورور څوباړی د رسۍ په کوزه خوا کې ټينګ کړ، بيا يې په خپله څو ټالونه و وهل.

ketabton.com - The Digital Library

وروسته یې ماته غږ کړ:
دا دی!
ستا ټال جوړ شو.
اوس په کې بې غمه ټالونه وهه.
ما ټال پیل کړ.
هغه و ویل:
په دې ټال کې دوې کسان هم کولی شي یوه ځای ټال و خوري،
ځکه چې ټال ډېر غښتلی دی.
ما د ورځې نیمه ګړی ټال، بیا به وروسته نورې لوبې کولې.
وخت تېرېده،
ښکار مخ په لږېدو شو،
د مرغانو برکت له منځه لاړ،
کلونه تېر شول،
حکومتي، بد لونونه منځ ته شول.
خلکو د دام په عوض د مرغۍ نیولو له پاره د ملټین د دارو ګانو نه کار اخیست.
د ورځې په سلګونو مرغۍ، بې ځایه له منځه تللې.
دا یوه بې رحمه کار و،
وروسته له څو کالو چا د مرغانو غږ هم نه اورېده.
کرونده ګر (دهقانان) دې کار ته خوښ ول.
او ویل به یې:
د مرغانو د های اوهوۍ نه، بې غمه شو.
د مرغانو شړل د غنمو پټو نه خلاص شو.
اوس کومه اجل نیولې مرغۍ که پیدا شي، هغه هم کولای شو چې په غولکه و ولو.
چجو دام ایښودل یې له لاس ورکړ.

ketabton.com - The Digital Library

....

د اچې (لويه دوشاخه لرګی چې په موقت ډول د دام د ټولولو له پاره ترې ګټه اخيستل کې ده) تش کړي.
دامونه يې ټول او د کوټې په چت کې يې و ځړول.
بېرته يې د پټکو کېنولو ته مخه و کړه، مګر مرغۍ نه وې او دی به مازيګر په تش لاس، کور ته روان و.

هغه بل شوک و کړ، لکه د پلار په څېر يې يوه باز د ولايت په بازار کې وا خيست.
هغه يې د ښکار له پاره و روځه او کله نا کله به يې پرې ښکار هم کوه.
ښکار نه وو.
د باز ښکار شوې مرغۍ به يې بېرته باز ته ورکولې چې باز پرې موړ شي.

چجو بيا ماهيانو نيولو ته مخه و کړه.
يوه لوی جال يې واخيست، او د کلي ځوانان يې له ځانه سره ملګري کړل.
هغوی به د ورځې د کڅ او درونتې سيمې ته د ښکار له پاره تلل، ښکار شوي کبان (ماهيان) به يې په خپل منځ کې وېشل او پاتې برخه به يې په بازار کې پلورل.
کله به د ورځې له خوا خپل باز يې له ځانه سره ګرځاوه، غولکه به يې هم په غاړه، تازي سپی (باټو) به هم ور پسې و، کله به ترې مخکې و.
د ويالو پر غاړه ګرځېده،
د ونوڅانګو ته به يې کتل.
جېبونه به يې له ګاټونه ډک ول، کميس به يې هم خورا دروند و.

ketabton.com - The Digital Library

د جېبونو خولې به يې هم شکېدلې وې.
د غاړې تنۍ يې هم خلاصه او د پر توګ پايڅې به يې هم لمدې وې.
دا ځکه چې د يوې مرغۍ د ويشتلو له پاره به، په اوبو کې ګډ شو،
ځانه ته به يې پام هم نه و،
يوازې!
مرغۍ به يې په ځانګو کې لټولې.
د سهار د چاى نه وروسته تر ماښامه به ګرځېده، د غرمې ډوډۍ په خيال کې به هم نه و.
کوم وخت چې تږى کې ده د ويالې په اوبو به يې خپله تنده ماتوله.
د توتانو په وخت کې به يې خپله خېټه په توتانو مړوله او بيا به کور لوري تله.
کله به هم د ببهي د ونی لښتې پرېکولې او د هغه نه به يې کپسونه جوړول.
کپسونه به يې، په بازار او يا کليو کې خرڅول.
هغه د شوک کارونه لړ شول او دی اړ شو چې، د درمندونو پاکولو ته مخه و کړي.
دا کارونه هم موسومي وو، يوازې د غنمو او شولو د درمندونو په وخت کې.

بيا يې د ونو وهل او لرګيو ماتولو کار پيل کړ.
ونې به يې په درېيمه برخه ماتولې او د ونو د خاوند کورته به يې هم وړلې.

د کبانو (ماهيانو) د نېولو کار چې يوازې د ژمي په موسوم کې تر سره کېدل، هغه هم د سياسي بدلونو له کبله مخ په پيکه کېدو شو.

ketabton.com - The Digital Library

نوی نسل چې د باندنیو (بهر) ملکونه نه راغلي ول، د جال په ځای به یې د جنراتور، لاسي بمونو او د روسانونه پاتې شوي ټانکونو مرمۍ نه ګټه اخیستله.
په دې کار کې به غټ او کوچني کبان له منځه تلل، چې تاوان یې نه یوازې چجو، بلکه ټول ولس ته هم وو.

په دې توګه د ټاټوبي کبانو(وطني ماهیانو) نسل مخ په کمېدو او د بهرني د فارمونو کبان په ښارونو، کلیو او باڼدو کې مخ په ډېرېدو شول.

چجو به خپه ښکارېده، ځکه چې د ده د خوښې کارونه په لړېدو وو.
یوه ورځ چجو ولایت بازار ته د نوي کار او بار په اړه لاړ، فکر یې کوه چې ګوندې کوم نوی کار و مومم.
هغه بازار ته ورسېد.
باز یې په لاس او تازي سپی (باټو) یې هم تر څنګ وو.
په بازار کې اخوا، دیخوا و ګرځېد، څه نوی شی یې پیدا نه کړ.
ډېر ستومانه شو.
بیا یې د لویې ویالې خوا چې باچا ویاله (شاه جوی، پاچا جوی) نومېږي مخه و کړه، ویالې ته ورسېد.

لومړی یې خپله د ویالې نه پر لپو اوبه واخیستې او وې څکلې، بیا یې وروسته په یوه لاس کې اوبه اخیستې او باز ته به یې ورکولې.

ketabton.com - The Digital Library

د ده تر څنګ د هغه تازي سپی هم سر اوبو ته ټيټ کړ او خپله تنده يې ماته کړه.

چجو بېړ ته مخ پر بازار روان شو، د يوې غټې ونې لاندې يې خپل څادر چې څو ځايه پيوند شوی او شکېدلي وو، اوار کړ.
ونې ته يې ډډه و کړه، سپی يې هم خوا ته و غځېد.
باز يې پر لاس او غولکه يې هم په غاړه وه.
جېبونه يې خورا درانده وو، ورو، وور يې ګاټي له جېبونو نه خالي کړل، دا يې يوه ګاټی، دايې دوې ګاټي، دا يې درې ګاټي، دايې څلور ګاټي، دايې پېنځه ګاټي، دايې شپږ ګاټي، دايې اووه ګاټي، دايې اته ګاټي، دايې نهه ګاټي، دايې لس ګاټي او دايي ... .
شل ګاټي؛ تر څنګ يې شمېرلي کېښودل او سوچ يې و کړ:
ګوندې مرغۍ په ځانګه ښکاره او زه يې و ولم، مګر د الوتونکو غږ ورک وو.
په ځانګو کې څه نه ښکارېدل.
دی په سوچ کې ډوب شو.
ښار آرامه و، د نن په شان ګڼه ګونه نه وه، نه هم د اوس په شان موټر ول؛ کوم، کوم موټر به د کابل يا د جلال آباد ښارونو نه راغی او يا به هم بېرته روان شول.
موټر سيکلونه او باسيکلونه هم خورا لږ او د خلکو اخيستلو وس هم ډېر لږ وو.
خلکو به مرکز ته په خرو يا هم پلې مزل کوه.
د چجو سترګې به کله پټې او کله به خلاصې شوې.
ورو، ورو پرې خوب راغی او ويده شو.

ketabton.com - The Digital Library

....

په خوب کې ګوري چې یوه موټر یې تر ښنګ و دریږي او یوه تن (کس) چې جامه یې عربانو ته ورته او پر سر یې تور چلتار دی ور نږدې کیږي.
هغه ترې پوښتنه کوي چې:
دا باز او سپی دې خرڅوې!!؟
چجو ورته وایي:
نه!
زه پر دواړو ښکار کوم او ځانته پرې نفقه برابره وم.
بیا عرب و پوښتل:
زه تاته ډېرې پیسې در کوم، کومې چې د ستا او کورنۍ له پاره، د کلونو بس (کفایت) و کړي.
چجو په چرت کې ډوب شو او وې ویل:
زه د ورور سره مې مشوره کوم، بیا به سبا ته احوال درکړم.
عرب و ویل:
نه!
اوس خپله پرېکړه وکړه!
سبا زه بل ولایت ته ځم.
چجو و ویل:
مشکل نه شته!
بل سبا خو به راځې؟
عرب و ویل:
نه!
بیا به هېڅ کله را نه شم.
چجو و ویل:
لږ وخت را کړه چې ښه سوچ و کړم.
عرب و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

سمه ده !
خپل سوچ و کړه!
لږ څند وروسته يې پرې غږ و کړ.
سوچ دې و کړ؟
چجو و ويل:
هو!
ما خپل سوچ و کړ.
عرب و ويل:
نتيجه څنګه شوه؟
چجو و ويل:
زه موافق يم.
پېسې را کړه، باز او سپی در سره وې سه.
هغه باز ورکړ، سپی له عرب څخه و ډار شو، لږ لرې و درېده او بيا مخ په کور روان شو.
چجو هر څه سپي ته نارې کړې:
باتو!
باتو!
و درېګه!
مه وېرېګه!
مګر!
سپی ورو په ورو ليرې کې ده.
چجو په غصه شو.
سپي خوا يې منده کړه چې له غاړې و نيسي.
هغه چېغه کړه او وې ويل:
و درېګه سپيه!!!؟
چيرې ځې؟

ketabton.com - The Digital Library

په دې وخت کې هغه د خپل په غږ، له خوبه را ویښ شو.
ګورې چې ځای شته مګر جولا نه شته.
خورا خواشینی شو.
پرې د مازیګر لمر راغلی و.
باز یې هم تږی شوی و.
خپلې سترګې یې و مښلې او له ځایه پاڅېد.
دېخوا او هغې خوا ته یې و کتل!
کوم، کوم نفر به په سړک تېرېده.
هغه هم نیت و کړ چې کور خوا ته روان شي.
له ځانه سره یې و ویل:
کاشکې دا خوب نه وی؛
په رښتیا وی.
اوس به مې ډېري پیسې درلودې او دوکاندارې به مې پرې کوله.
بیا یې و ویل:
توکل په خدای!
هر شی په نصیب او قسمت کیږي.
مازیګر نا وخته کور ته ورسید او باز یې د کوټې په منځ کې کوم
لرګی چې ده ورته په دېوال کې ټومبلی و، کېښنو.
خپله ببر ته د باندې شو.
غولکه یې له غاړې خلاصه او جیب ته یې لاس کړ چې ګاټې را
و باسې، ګورې چې په جېب کې یې ګاټې
نه شته.
په یاد یې شو چې تر کومې ونې لاندې ویده شوی وو، ګاټې یې له
هېره وتلې دي.

ketabton.com - The Digital Library

دي خوا او هغې خوا و ګرځېد او څو ګاټي يې پيدا او په جېب کې يې واچول، بيا د ونو پر لور روان شو.

هوا تياره او ماښام نږدې کې ده، مګر د الوتونکو درک نه لګېده.

سترګې يې پر ځانګو خښې وې او وې ويل:
ګوندې کومه مرغۍ راشي چې د باز د خوراک له پاره يې ښکار کړم.

دی په سوچ کې و چې يوه اجل نيولې مرغۍ د ونې پر يوې ځانګې کېښناسته.
هغه د غولکې کاسې ته ګاټي د ننه کړ او وروسته د نخښې نېولو نه يې پر مرغۍ ټک کړ، او وې ويل:
الله اکبر!!!
مرغۍ بېچاره پر ځمکه و لوېده او چېغارې يې کړې.
هغه سم د لاسه خپل تېره چاکو را و باسته او د مرغۍ خواته يې منډه کړه.

مرغۍ يې و نيوله، پر اورمېګ يې چاکو کش کړ او مرغۍ يې حلاله کړه.
بيا يې مرغۍ وزرپېچه او جيب ته يې دننه کړه، ځمکې ته يې لاس کړ او څه تازه واښه يې و شکول، خپل چاکو يې پرې پاک کړ او واښه يې بېر ته ځمکې ته ګذار کړل.
چاقو يې بند او په بل جيب کې د ننه کړ.
ويالې خواته روان شو.
خپل لاسونه يې و مېنځل.

ketabton.com - The Digital Library

بیا یې په لپه اوبه و څښلې.
وروسته یې خپل مخ هم ومینځه.
بیا یې د ویالې نه خېځ کړ چې اخوا تېر شي، مګر پښه یې و ښوېده او لویې ویالې کې و غورځېد.
کالي یې لامده شول.
د بیالې نه په غصه و وت او کور ته روان شو.
کورته ورسېد .
کوټې ته د ننه شو، اور لګید یې واخیست او د ځراغ بلې لورې ته روان شو.
ځراغ (شیطان ځراغ) یې روښانه کړ، بیا د باز خوا ته روان شو.
مرغۍ یې له جیب نه را و وېسته او د بنکو په پاکولو لګیا شو.
مرغۍ یې پاکه کړه او باز خوا ته یې و نیوله.
باز هم مرغۍ په پنجالو کې و نیوله او پر خوراک یې پیل کړ.
په دې وخت کې ورور یې کوټې ته راغی او وې ویل:
چجو!
راشه د ماښام ډوډۍ تیاره ده.
هغه و ویل:
څه شی دی؟
ورور یې و ویل:
د کچالانو پیاوه او جواری دی.
اوس خو نه ستا کار او بار شته او نه زما،
پخوا به هره شپه د مرغیو پیاوه وه.
هغه ډوډۍ و خوړه او تریخ چای یې په پیاله کې واچاوه، خپل د خوب کېسه یې ورور او ورېنداړې ته و کړه.
هغوی په خندا شول او وې ویل:
کاشکې خوب نه وی!

ketabton.com - The Digital Library

موږ به اوس پیسې درلودې.
هغه بېر ته خپلې کوټې ته راغی.
د عرب په سوچ کې و.
خپله توشکه یې اواره کړه، بالښت یې سم او سر یې پرې کېښود.

وخت تېر شو.
لومړی یې باز مردار شو.

څو کاله وروسته یې سپی هم مردار شو.
هغه ته یوازې غولکه او څو دامونه پاتې شول.

مرغۍ ډېرې لږې او هغه به هم د شولو د پخېدو په وخت کې را څرګند کېدلې، دا مرغۍ به د هندوکش د غرونو د لوړو لړیو، کاوون غره او کابل شمالي ولسوالیو د انګورو د خوراک نه وروسته پیدا کې دلې.
ښکاریان یې هم ډېر شوي وو، ډېرو وګړو ټوپک پېرودلي وو او په هغه به یې ښکار کوه، په یوه ډز به یې لسو نه تر شل مرغۍ ویشتلې.
چجو د ښکار مینوال و،
هغه د ټوپک د اخیستلو وس نه در لود.
هغه به خپل ښکار په غولکه کوه.
په ټوله ورځ کې به یې دوې، درې مرغۍ ویشتلې، بیا به یې کور ته وړلې چې ترې پیاوه پخه کړې.
وخت تېر او چجو زلمی شو،
تل به یې له همزولو سره په ښکار کې اخته او سر ګر دانه و.

ketabton.com - The Digital Library

....

د ښونځي د لوستلو مينه يې هم نه درلوده او همدا راز کلې ته نږدې کوم ښونځی هم نه وه.
د کلي ټول خلک بې زده کړې وو.
په کلي کې يوازې د خان ځامن ښونځي ته تلل، د کلي نور خلک به څه ديني زده کړې د ماجت (مجت، مسجد) د ملا امام څخه کولې.
خلک هم حريص نه ول، پر لږو به يې قناعت کوه او خپلې چارې به يې مخ ته وړلې.
چجو به کله نا کله د خپل خوب په سوچ کې ده او د ولايت بازار ته هم ورته.
يوه ورځ چې ډېر خپه و، د ادينې (جمعې) ورځ وه، ولايت د بازار پر لورې يې حرکت و کړ. پر لاره به يې په زړه وړ ګاټي ټولول او په جيبونو کې يې اچول.
کوښښ به يې کوه چې د ونو سره نږدې لارې نه ولايت بازار ته و رسيږي.
مزل يې ورو و، ځکه هغه به ونو ته کتل چې مرغۍ هم ښکار کړي.

بازار ته ورسېد شا او خوا به يې کتل چې خلک د خرڅلاو له پاره څه راوړي دي؟
ښکار شوې مرغان شته او که نه؟
کله به د سړک په يوې خوا او کله به پر بله خوا د خرڅونکو ننداره کوله.
غرمه نږدې شوه او دا هم ستړی شو، ځان يې يوې لويې ونې ته و رسو.
هلته و درېد،

ketabton.com - The Digital Library

....

ځانګو ته يې نظر واچاوو.
خو مرغۍ نه وې.
څو شېبه تر ونې لاندې و درېد.
د سړک بلې خوا ته يې نظر واچاوه چې سترګې يې پر خپل انديوال ولګېدې .
د انډيوال پر لاس يې باز و.
ورمنډه يې کړه او د سړک نه وا وښت، ملګري ته يې ځان و رساوه او روغبړ يې ورسره و کړ.
ملګرى يې هم د چچو په ليدو خوشحاله شو.
چچو و پوښتل:
روزګار څنګه تېرېږي؟
هغه و ويل:
بد، نه دى؛
مګر ښکار خورا کم شوى دى، ځکه خلک د مرغيو نيولو له پاره د ملټين پوډر نه کار اخلې او دا کار د مرغانو د ورکېدو سبب شوى دى.
ملټين پوډر د انسانانو له پاره هم خطر ناک دى، کوم چې د ملټين په ذريعه مرغۍ نيسي او يا يې خوري.
چچو و ويل:
د باز ښکار څنګه دى؟
هغه و ويل:
مرغۍ هيڅ نه شته!
د باز مړول هم آسانه کار نه دى.
چچو و پوښتل:
باز دې چېرته نيولى دى؟
هغه و ويل:

ketabton.com - The Digital Library

د بګرام په ساپي غره کې.
چجو و ویل:
هلته بازان ډېر دي؟
هغه و ویل:
هو!
هلته ډېر مشهوره بازان شته، کله نا کله عربان هلته ځي، بازان په ډېره لوړه (اوچته) بیه پېري او خپل هېوادنو ته یې د ښکار له پاره وړي.
چجو د باز په پښه کې یوه کوشنۍ کړۍ و لیده او له ملګري یې و پوښتل:
دا کړۍ تا د باز په پښه کې اچولې ده؟
هغه و ویل:
نه!
کله چې ما و نیو دا کړۍ یې په پښه کې وه.
چجو و ویل:
دا کړۍ لکه د سپینو زرو غوندې ښکاري.
ملګري یې و ویل:
هو!
مګر سپین زر نه دي.
ما زرګر ته ښودلې دي.
چجو و ویل:
په کړۍ کې لیکنه ښکاري.
ملګري یې و ویل:
هو!
مګر زه او ته یې نه شو لوستلی، ځکه چې زده کړې نه لرو.

ketabton.com - The Digital Library

دوي په خوړو خبرو اخته ول چې نا څاپه یو موټر راغی او د دوي تر خوا و دریږد.
یوه سړي چې اوږده سپین کالي یې اغوستي، خاصې چپلکې یې په پخښو، پر سر یې سپین څادر او تور چلتار و، دوی ته نږدې شو.
په عربي یې و ویل:
دا باز لیدی شم؟
د چجو ملګري و ویل:
پو نه شوم!
په پښتو یې و وایه.
عرب په اشاره ورته و ویل:
باز کتلی شم.
هغه و ویل:
هو!
واخله!
عرب باز پر لاس کېښنو او ننداره یې پېل کړه.
هغه د باز پښو ته ځیرشو، چې و ګوري پنجې یې کوم نقصان و نه لري او هم اټکلي عمر کچه (تقریبي سن) یې معلوم کړي.
هغه کړۍ ته ځیر شو.
په لوستلو یې پېل کړ، ګورې چې دا باز د قطر د هیواد نه بېرته وطن ته راغلی دی.
خورا حیران شو،
عرب و ویل:
دا خرڅوې؟
د چجو ملګری پوه نه شو.
بیا عرب له جیبه کڅوړه را و وېسته چې په کې پیسې وې.

ketabton.com - The Digital Library

هغه کاغذي درهم و وېستل،
هغه ته يې اشاره و کړه چې څو دانې در کړم؟
د چچو ملګرى خورا خوشحاله شو او دواړو مشوره و کړه اوځند وروسته يې و ويل:
لس دانې!
عرب پو نه شو.
بيا يې د ګوتو اشاره و کړه.
د چچو ملګرى لس ګوتې ور وښودې.
هغه هم لس دانې، لس درهمه بانک نوټونه ورکړل، باز يې واخيست او موټر لوري ته روان شو.
عرب ښار کې خپل موټر سره دېخوا او هغې خوا و ګرځېد او خيال يې دا وو، چېرې کوم بل باز هم پيدا او وپېرې.
مګر!
بل چانس يې نه درلود او يوه ګړۍ وروسته ښېرته مخ په کابل حرکت و کړ.
د چچو ملګرى ډېر خوشحاله شو.
چچو ته يې د پيسو خواست وکړ.
چچو و ويل:
مننه کوم!
اوس ورته اړتيا نه شته!
کله چې اړتيا شوه، بيا به در باندې غږ و کړم.
هغوي تر مازيګره په ښار کې ول، ماښام نږدې شو.
بيا يې سره خداى پاماني و کړه او هر يو خپل کور لورې ته روان شول.
وخت تېرېده او چچو هم مخ په زړېدو شو.
په ږيره او وېښتانو کې يې سپين ولګېدل.

ketabton.com - The Digital Library

هر چا به ورته ویل:
ﭽﺠﻮ واده ولې نه کوې؟
هغه به ویل:
په څه شي واده و کړم، له یوې خوا کار او بار نه شته او د بلې خوا د و لور پیسې هم نه لرم.

بهر ته د کار موندلو له پاره هم نه شم تللی، ځکه چې زده کړې نه لرم.
خورا وخت تېر شو او دی هم د نورو په شان بې ښځې (مجرد) پاتې شو.
خپل ژوند به یې په کوشنیو کارونو تېر وو، ځان به یې پرې چلوه.
یوه ورځ تر ونې لاندې ناست و، په سوچ کې ډوب و، په زړه کې یې د عرب د باز اخیستلو انځور را تېر شو.
له ځانه سره یې و ویل:
ښه به وي چې زه هم بګرام ته لاړ شم، ګوندې کوم ښه باز و نیسم او په عربو به یې و پلورم، بیا به په هغو پیسو واده و کړم او خپل کور به پرې ودان کړم.

کلونه تېر شول او هغه نورهم بوډا شو، د بګرام خیال او هوس به یې کوه، مګر هلته یې څوک نه پېژندل چې څو ورځې او شپې پاتې شي.
همدا راز په غرونو کې ګرځېدل، ملګري، خوراک او اوبو ته اړتیا وي.

یوه ورځ یې پرېکړه وکړه چې کابل ته او بیا وروسته د بګرام ولسوالی، د ساپي غره ته لاړ شي، چېرې چې د بازانو ځالې هم

ketabton.com - The Digital Library

پيدا کيږي او که سالو، تګ، درې، ناوې لوړو غرو ته لاړ شم چې د بازانو ټاټوبی دی او ځينګرې ځالې لري.
شپه يې خوب و نه کړ او د سهار د لمانځه نه وروسته يې د خپل ورور، چې په لاره کې به ډېر په سختې او امسا په مرسته ګرځېده، او خورا بوډا شوې و، و ويل:
ما د بګرام نيت کړی دی،
هلته ځم چې باز ښکار کړم.
هغه و ويل:
ته هم زما په شان بوډا شوی يې.
د ستا تګ سره موافق نه يم.
ځوک به درپسې و ګرځي، زما په نصيب کې هم اولاد نه شته.
ستا په نصيب کې واده نه و، که نه ستا زامن به زلميان ول.
چجو و ويل:
زه د خپلې پريکړې نه، نه ګرځم.
بيا کور ته د ننه شو.
هغه له ځانه سره خپل جوړ شوي دامونه، غولکه، ډوډۍ، جواری، ايشولې اګۍ، پياز، مالګه او د خټو کوزه د اوبو ښنلو له پاره واخيسته بيا يې ورور او ورېندارې نه خدای پاماني واخيسته او د سرخکانو دو سرکې پر لور روان شو.

په لاره کې به يې چې کله خلک په مخه ورتلل، ويل يې:
د خدای پامان،
خلکو به ويل:
له خيره!
ده به ويل:
بګرام ته ځم.

ketabton.com - The Digital Library

خلکو به ویل:
په خیر لاړ شې.
په مخه دې ګلونه!
ګړی مزل وروسته د سرخکانو دوسرکې ته ورسېد، د موټر په انتظار شو.
هوا ډېره توده وه، د دوبي ورځې وې، هغه د سړک تر څنګ پر یو غټ کاڼي کښېناست او خپل څادر یې پر سر واچوه.

یوه ګړۍ وروسته د کابل ښارموټر له جلال آباد نه را ورسېد، هغه د موټر جنګلې ته و خوت او موټر هم حرکت و کړ.

د ده په ژوند کې د کابل ښار لومړی سفر و.
د موټر د جنګلې نه به یې یوې خوا اوبلې خوا، اوچتو غرونو ته کتل او له ځانه سره یې ویل:

کاشکې دا بازان په دغو غرونو کې اوسېدی، زما له پاره به یې نیول هم آسانه کار وو.

د هغه وخت د غټو موټرو چټکتیا هم ډېره لږه وه، ورو، ورو به یې مزل کوه،
په جنګله کې یې د نورو سره په خبرو پیل و کړ او د بازانو د نیولو خبرې به یې کولې، چا به دا کار د ده له پاره خورا پیچلی باله، ځکه چې هغه اوس بوډا شوی و، دومره د غرونو مزل، لوږې او تندې وس یې نه درلود.

چا به ورته ویل:

ketabton.com - The Digital Library

ځه بابا!
تر دې نيت دې تېر شه!
دا خورا پېچلی کار دی او ته يې نه شې کولای.
چېرته به مړ يې، ستا مړی به څوک بېر ته وطن ته وړي سي.

هغه و ويل:
اوس مې نيت کړی،
و ګورم چې څه کېږي؟
هغه به د خپل ښكار او ماشومتوب کېسې کولې او نورو ورته غوږ نيولی و، ځکه ډېرې په زړه پورې وې.
موټر مزل کوه او چجو هم د ژوند ښكلې کېسې.
وخت ماسپښين شو،
موټر کابل ته و رسېد،
بيا موټر يوه سرای ته دننه شو او و درېد.
د موټر کلينډر، جنګلې ته و خوت او د خلکو يې کرايه ټوله کړه.
بيا يې و ويل:
ستړي مه شي، سفر پای ته و رسېد.
دلته جومات او د اوداسه ځای هم شته،
بله خوا کوچنی هوټل او د شپې د پاتې کېدو ځای هم لري.
چجو هم له جنګلې کوز شو او مخ په هوټل روان شو.
هوټل ته دننه شو او پر تخت کښېناست.
خپله غوټه يې ترخنګ کېښوده.
د هوټل شاګرد نږدې شو، وې پوښتل:
څه فرمايش لرې؟
هغه و ويل:
چای او ډوډی.

ketabton.com - The Digital Library

زه له ځانه سره اپشولې اګۍ او مالګه هم لرم.
شاګرد چاى، پياله راوړه او ده ته يې و ويل:
دا دى ستا چاى،
بوره هم له دې بوتل نه واخله!

هغه چاى د نانوايي تودې ډوډۍ سره و خوړ، بيا يې شاګرد ته غږ کړ:
شاګرد راغى او وې ويل:
بابا !
څه خدمت و کړم؟
چجو و ويل:
زه د شپې دلته پاتې کېږم او سهار وختي بګرام ته ځم.
شاګرد و ويل:
سمه ده،
د بګرام موټر هم د هغه بل سراى نه ځي.
چجو و ويل:
زه د لمونځ له پاره جومات ته ځم.
پنډ به مې چېرې کېږدم؟
شاګرد و ويل:
دلته، تر تخت لاندې يې کېږده.
چجو خپل پنډ تر تخت لاندې کېښود او د هوټل نه د باندې شو.
کابل کې هوا لږه سړه وه، نرى باد چلېده.
چجو اودس و کړ او لمانځه ته روان شو.
د ماسخوتن له لمانځه نه وروسته هوټل ته راغى او پرتخت کښېناست.

ketabton.com - The Digital Library

هوټل کې د راډیو غږ و، کله به یې خبرونه او کله به یې بدلې هم اېښودلې.
شپه پخه شوه او شاګرد غږ کړ:
مسافرو!
د الیکن تېل لږ دي.
شپه جوړه کړئ!
د سهار لمانځه له پاره، زه تاسو ویښوم.
چجو هم ویده شو.
سهار ورسېد او شاګرد غږ کړ!
هله!
پاڅېږئ!
د لمانځه وخت دی.
مسافر را پورته شول، د اوداسه او لمانځه له پاره جومات لورې ته روان شول.
چجو هم د نورو په شان جومات خوا ته روان شو، لمونځ یې په جمعې سره ادا او بېرته هوټل ته ستون شو.
پرتخت کښېناست او د هوټل شاګرد ته یې غږ کړ.
ماته شین چای راوړه.
شاګرد چای راوړ.
هغه چای وڅښه.
بیایې شاګرد ته و ویل:
د بګرام د موټرو اډه چېرې ده؟
د هوټل خاوند و ویل:
اول خپل حساب پاک کړه.
بیا زه درسره خپل بل شاګرد لېږم.
چجو خپل د پیسو حساب پاک کړ.

ketabton.com - The Digital Library

بیا د هوټل مالک پر خپل بل شاګرد غږ کړ:
الکه!
دا بابا د بګرام د موټرو اډې ته ورسوه او ډېر ژر بېرته راشه چې
د هوټل صفايي و کړې!
شاګرد و ویل:
سمه ده!
هغوی د بګرام د هډې پر لور روان شول.
اډې ته ورسېدل،
شاګرد چې ډېرې درېوران پېژندل پر موټروان یې غږ کړ:
دا بابا ته په جنګله کې ځای ورکړه،
مسافر دی.
پېسې لرې لري.
بیا شاګرد و ویل:
بابا!
په مخه دې ګلونه!

شاګرد بېرته هوټل ته ستون شو.

چجو د موټر په جنګله کې وخوت .
پښې یې کېښود او خپله یې ورته اړخ و لګو.
څنډ وروسته، موټر ډک شو.
د بګرام پر لور یې حرکت و کړ،
هوا ډېره ښه وه، دومره ګرمي نه وه لکه د لغمان د ولایت.
لمر و، آسمان شین، باد چلېده، هرې خوا دښتې شنې او غرونه روښانه ښکارېدل.
چجو په سوچ کې ډوب و او له ځانه سره یې و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

شپه به چېرته پاتې شم؟
بازان به څنګه و نیسم؟
له ځانه سره یې سوچونه وهل او غرونو خوا ته به یې کتل.
موټر د بګرام خوا ته نږدې شو، نا څاپه پر یوه باز چې په هوا کې ډېر تند وزرونه وهل، ولګېدې.
باز داسې ښکارېده چې کوم ښکار یې تر نظره دی.
چجو ډېر خوشحاله شو او په زړه کې یې و ویل:
چجو!
اصلي ځای ته را ورسیدې، که خدای کول، ښه بازونه به و نیسې او بیا به یې په عربو و پلورې.
مزل لنډېده او موټر هم ولسوالۍ بازار ته نږدې کې ده.
بازار راو رسېد، موټر یوه سرای ته دننه شو او لږ ځنډ وروسته و درېد.
کلینډر غږ کړ!
کرایې را واخلئ!
و ګورئ چې په موټر کې موڅه پاتې نه شي.
چجو خوشحاله ښکارېده او د موټره کوز شو.
کرایه یې ورکړه او د سرای نه د باندې و وت.
د سرای د باندې د دېوال تر څنګ و درېد، په سوچ کې شو او له ځانه سره یې و ویل:
خدایه!
شاوخوا سپېرې دښتې دي،
غرونو خوا ته هېڅ ونې او شینوالی نه ښکاري!
زمونږ لغمان خو ډېر شین و،
شنې ونې، شنه فصلونه، ډکې د اوبو ویالې!
دیوال خواته ولاړ و چې یوه تن ور نږدې شو.

ketabton.com - The Digital Library

....

په دری ژبه یې و ویل:
کاکا!
,, توخانه نمی روی؟
یا منتظر کسی هستی؟،،
چجو په دری ژبه نه پوهېد او په پښتو یې و ویل:
پوی نه شوم.
سړي و ویل:
تو مسافر هستی؟
چجو د مسافر په کلمه پوه شو او وې ویل:
هو!
زه مسافر یم.
نږدې جومات شته؟
هغه ورته د جومات لاره وښوده او ترې روان شو.
چجو جومات ته ورسېد.
د یوه سړي نه یې پوښتنه و کړه:
جومات مسافر خانه لري؟
هغه و ویل:
بلی!
دارد!
بیا یې د جومات حجرې ته اشاره و کړه او وې ویل:
کاکا!
آنجا مسافرخانه است.
چجو و ویل:
ډېره مننه!
هغه پوی نه شو او وې ویل:
خو!

ketabton.com - The Digital Library

درست است.
چجو د مسجد حجرې خوا ته روان شو، ګورې چې دروازه یې تړلې ده.
د دروازې تر خوا کښیناست او غوټه یې هم کېښوده، بیا یې څادر اوار کړ، غوټه یې سر ته کېښوده او لږ خوب یې و کړ.
مئوزن د مازیګر په آذان پیل کړ.
چجو له خوبه راویښ شو.
مئوزن هم د آذان نه خلاص شو،
د چجو څنګ ته نږدې شو او وې پوښتل:
کی را کار داری؟
چجو و ویل:
پوه نه شوم!
مئوزن په پښتو ژبه پوهېده او ورنه یې په پښتو و پوښتل:
مسافر یې؟
چجو و ویل:
هو!
بیا مئوزن و پوښتل:
د کوم ځای نه راغلی یې؟
چجو و ویل:
د لغمان د قرغیو ولسوالۍ نه.
مئوزن و پوښتل:
د څه له پاره دلته راغلی یې؟
چجو و ویل:
زه یوه ښکاري یم او د ښکار له پاره دلته راغلی یم.
مئوزن و ویل:
د څه شي ښکار له پاره؟

ketabton.com - The Digital Library

هغه و ويل:
د بازانو ښکار له پاره،
مئوزن و ويل:
بازان خو د غرونو په جګو ځايونو کې اوسيږي،
بيا يې و ويل:
ته يوازې يې او که بل څوک هم درسره شته؟
چجو و ويل:
نه!
زه يوازې يم.
مئوزن و ويل:
د تا له پاره هلته ختل، ډېر سخت کار دی.
ښه به وي چې د دغه ښکار نه ډډه و کړې او بېرته کورته لاړ شې.
چجو و ويل:
پوهيږم!
مګر اوس مې نيت کړی دی.
بايد هرو مرو الته لاړ او باز ښکار کړم.
مئوزن و ويل:
ستا خوښه!
اوس به جمعه تياره شي.
الته د اودس خونه ده، کولای شې اودس و کړې او بيا دې برنډې ته راشې.
چجو اودس خونې ته لاړ.
لږ ځند وروسته بېرته راستون شو.
په دې وخت کې خلک د لمونځ د ادا کولو له پاره ماجت (مجت، مسجد) کې راټول شول.

ketabton.com - The Digital Library

د ماجت ښکلې برنډه وه او د پوزي فرش په کې اوار وو.
ملا امام هم د خپل کور نه را ورسېد.
بیا مئوزن غږ کړ،
راځئ جمعه تیاره ده،
بیا یې اقامت و ویل!
چجو هم د خلکو سره یوه ځای لمونځ ادا کړ.
بیا مئوزن چجو ته و ویل:
کله د ښکار لورې (خوا) ځې؟
هغه و ویل:
سبا مې نیت دی،
مئوزن و ویل:
سمه ده!
په دغه حجرې کې خپل پنډ د ننه کړه.
چجو خپل پنډ د ننه کړ.
مئوزن و ویل:
خپل پنډ دغې توشکې خوا ته کېږده، بیا کولای شې چې په همدې توشکې، د شپې ویده شې.
چجو و ویل:
سمه ده!
مئوزن له کوټې و وت او وې ویل:
دلته مونږ مسافرو ته ډوډۍ او چای هم ورکوو، ته سوچ مه کوه.
چجو خوشحاله شو.
ماښام شو، خلکو لمونځونه په جمعې سره ادا کړل.
هوا تیاره شوه!
مئوزن د حجرې خوا ته روان شو.
دروازه یې خلاصه او چجو ته یې غږ کړ.

ketabton.com - The Digital Library

دا دی، زه درته شیطان ځراغ روښانه کوم.
هغه ځراغ روښانه کړ.
او چجو ته یې د اور لګید ځای هم و ښود چې د اړتیا په وخت کې
ترې ګټه واخلی.
د ماسخوتن لمونځ وخت را ورسید.
مګر د لمانځه له پاره لږ خلک ټول شوې وو.
ځکه چې د ډېرو خلکو کورونه لرې وو.
په حجره کې یوه بل مسافر هم و.
هغه د مزارشریف د سفر نیت درلود.
لږ وخت تېر شو.
د کلي دوې ځوانانو مسافرو ته ډوډۍ او تود چای راوړ.
مئوزن، چجو، بل مسافر ډوډی و خوړه او چای یې هم و څښل.
بیا مئوزن و ویل:
چجو ورورہ!
تا د سفر له پاره خوراکي شیان راوړي دي؟
هغه و ویل:
هو!
زما سره اېشولې اګۍ، ډوډۍ، جواری، پیاز، مالګه، د اوبو ختینه
کوزه او همدا راز د ښکار وسایل شته.
مئوزن و ویل:
ډېر ښه!
پام کوه چې په غرونو کې ځناور او خزندګان لکه مار، لړم،
غونډل هم لیدل شوي دي.
مئوزن زیاته کړه!
دا کېسه ماته ښکاریانو کړې ده.
چجو و ویل:

ketabton.com - The Digital Library

....

زه ښکاري يم او داسې شيانو سره بلد يم.
شپه پخه شوه او مئوزن و ويل:
راځئ چې ويده شو!
سبا، تاسو سفر لرئ!
مسافرو و ويل:
سمه ده!
بيا به سبا خبرې و کړو.
هغوی ويده شول.
د آذان وخت شو، مئوزن د سهار آذان و کړ.
مسافر هم د اوداسه له پاره چمتو شول.
د کلي خلک هم په ټولېدو شول.
ملا امام ورسېد او لمونځ پېل شو.
مسافر د مئوزن سره بېرته حجرې ته لاړ.
لمر وخوت او هوا مخ په تودېدو شوه.
د کلي خلکو د سهار چای راوړ.
درې واړو په شريکه، د سهار چای و ښبنه.
لومړی مسافر چې مزار شريف ته يې د سفر نيت کړی و، خدای پاماني واخيسته او روان شو.
بيا چجو له مئوزن نه اوبه وغوښتې، خپله ختينه کوزه يې ډکه کړه،
همدا راز يې ترې د نرډې غره د بازانو د ښکار ځای پته واخيسته.
چجو د مئوزن نه مننه و کړه او مخ پر ساپي غره، روان شو.
مئوزن پرې غږ کړ.
کله چې ببر ته خپل کلي ته تللې، دلته راشه.
شپه به دلته و کړې او بيا به خپل وطن ته لاړ شې.
چجو و ويل:

ketabton.com - The Digital Library

سمه ده!
حتماً!
چجو روان شو.
ماسپښنین د غره لمنې ته ورسېد.
د غره په ختلو یې پیل کړ،
ماښام د غره منځ ته ورسېد.
هغه ډېر ستړی شوی و، له یوې خوا هوا توده او له بلې خوا دی سپین ږیری شوی و.
ځان یې یوه غټې کاڼي ته و رسو او تر شا یې لږ اواره ځای پیدا کړ.
خپل پنډ یې پر ځمکه کېښود، هغې خوا او دې خوا ته یې و کتل!
څه نه په سترګو کېدل،
کوشني کاڼي یې لرې او ځای یې پر لاسونو اوار کړ، ټادر یې و غوړاو او غوټه یې ځان ته نږدې کړه.
اېشولې اګۍ او یوه غوټه پیاز یې هم پر ټادر کېښود.
جواری یې له دستماله واخیست، اګۍ یې پاکه کړه، پیاز یې په سوک و وهه، ټوټه یې کړ، بیا یې مالګه واخیسته او پر اګۍ او پیاز یې و دوړوله.
پر خوراک یې پیل کړ.
په خورا خوند یې و خوړ.
د اوبو کوزه یې واخیسته او لږ اوبه یې و ځښلې.
په سوچ کې ډوب شو.
هوا لږ تیاره وه،
څه نه ښکارېدل.
پر ده هم خوب راغی.
سره یې پر غوټه کېښود او ویده شو.

ketabton.com - The Digital Library

سهار وختي له خوبه ویښ شو.
لومړی یې آسمان او وروسته یې غټو کاڼو ته و کتل!
څه نه ښکاریدل!
لمر تود شو.
چچو د ډبري شا او سیوري ته ځان سم کړ.
بیا یې په کتنه پیل کړ.
لرې یې په آسمان کې څه و لیدل چې غره ته را نږدې کیږي.
په ننداره کې یې ډوب شو.
مرغه ته ورته و.
مرغه ورو، ورو را نږدې کېده،
ګوري چې باز دی.
باز نور هم را نږدې شو او د چچو د پاسه تېر شو.
باز تر هغه د پاسه پر یو غټ کاڼي کښېناست.
بیا له ډبرې کوز شو.
چچو د هغه ننداره کوله.
څه وخت تېر شو، باز بېرته د ډبرې پر سر څرګند شو او والوت.
د چچو له سره، د دښتې په لور الوتنه یې پیل کړ او څو دکیکې وروسته له سترګو پنا شو.
چچو هم خپله غوټه واخیسته او دهغې غټې ډبرې په لور روان شو.
هغه ډېر په سختی سره غره ته پورته کېده.
ګړۍ وروسته هغه ځای ته ورسېد.
څه یې و نه لیدل.
بیا د ډبرې شا او خوا ته تاو را تاو شو،
څه تر سترګو نه کېدل.

ketabton.com - The Digital Library

....

د غټې ډبرې بلې خوا، بله ډبره وه، چې ترې لاندې يې سورى او د ونو وچکي ښکارېدل.
هغه ور نږدې شو.
ګورې چې د باز ځاله او دوې بازونې په ځاله کې ښکاري.
نور هم ور نږدې شو.
بازونې واړه او نوې بڼې پرې ختلې وې.
چجو ډېر خوشحاله شو او له ځانه سره يې و ويل:
دا دى، هم باز او هم بازونې!

بازونه به په عربو و پلورم او بازونې (د باز زوزات، زوزان، بچې) به يې ځانته د ښکار له پاره و ساتم.
بيا کښېناست؛ شا او خوا يې و کتل:
هرې خوا چوپ او چوپتيا وه.
پاس شين آسمان او لاندې دښته ښکارېده.
دى بېرته را کوز شو.
خپله غوټه يې خلاصه او پر دام يې لاس تېر کړ.
پريکړه يې وکړه چې بېرته پاس و خېږي، الته چې د باز ځاله وه.
پنډ يې را واخيست او د باز د ځالې لورې ته روان شو.
ځالې ته و رسېد.
بيا د غټ کاڼي خواته لاړ چې ښه ځاى پيدا کړي.
ښه ځاى يې پيدا کړ او د باز په انتظار شو.
زړه يې طاقت و نه کړ او بيا ځالې ته نږدې شو.
ځالې ته، لاس رسى نه وه.
له ځانه سره يې سوچ و کړ چې:
د ځالې نه بهر ورته دام کېږدم او و به يې نيسم.
بيا لږ وروسته پښېمانه شو او له ځانه سره يې و ويل:

ketabton.com - The Digital Library

که بازونه ونیسم، بچیان به یې له ولږې مړه شي، زه به ګناکاره شم.
ښه به دا وي چې لږ انتظار و باسم چې، بازونې غټ شي، ټول به یوه ځای و نیسم او له ځانه سره به یې ویسم.
بازونې به، ورځ پر ورځ غټېدل.
ځالې ته یوازې یوه باز راته.
چجو سوچ و کړ چې حتماً بل باز چا نیولی او یا هم له مینځه تلی دی.
هوا مخ په تودېدو او د چجو حوصله هم په لږېدو شوه.
له یوې خوا روژه را نږدې کېده او له بلې خوا د هغه خواړه، اوبه مخ په خلاصېدو ول.
بازونې ورځ په ورځ غټېدل، مګر د چجو خواړه او اوبه خلاصې شوې.
حوصېله یې هم لږه شوه،
غوښتل یې چې بازونې ژر په الوتو شي، دی باز ښکار او له غره نه سمې ته را کوز کړي.
هغه خورا ضعیف شوی وو او په سختۍ به یې ځان، ځالې ته رسوو.
سبا یې پرېکړه و نیوله چې دام کېښنوي، ځکه چې بازونې الوتنې ته تیار دي.
په خورا سختۍ یې دام کېښود او په خپله تر بل کاڼي پټ شو.
شپه راغله او دی دلته بیده شو.
د باز چغهار، دی راویښ کړ.
وخت سهار وو.
سترګې یې و مښلې، لومړی یې آسمان، بیا یې کاڼي ته و کتل.
د ودرېدو وس یې نه درلود.

ketabton.com - The Digital Library

....

لږ لږ په سینه یې ځان و کاږه او د باز د ځالې پر لور یې حرکت و کړ.
پر باز یې سترګې و لګېدې چې په دام کې بند دی.
غوښتل یې چې ځان نږدې کړي، او باز په لاس کې و نیسي.
مګر امکان نه و.
لږ یې نور هم ځان نږدې کړ،
چجو بې هوښه شو،
څېد وروسته، بېرته په هوښ راغی.
چجو په خولو لوند و.
آسمانه ته یې و کتل.
آسمان هم د تل په شان شین و.
بیا یې د باز خوا ته و کتل.
سترګې یې خیره شوې وې.
په سختۍ یې باز تر سترګو شو.
بیا یې سترګې پټې شوې.
څنډ وروسته یې سترګې پرانستې او لاندې یې و کتل.
څه نه ښکارېدل.
پر سترګو یې تیاره راغله.
بیا یې آسمان ته وکتل؛
آسمان هم د پخوا په شان شین نه و.
شین رنګ ورته خړ ښکاره شو.
سوچ یې و کړ چې آسمان وریځ دی.
بیا یې سترګې د باز خوا ته واړولې.
ده د باز او باز د ده ننداره کوله.
باز د دام په لومه او دی د باز په مینه کې ډوب شو.
غرمه او هوا خورا توده شوه.

ketabton.com - The Digital Library

باز هم ډېرتړې شو.
لوږې او تندې هغه هم کمزوری کړی و.
بیا سهار له تندې، ولږې او ګرمي مړ شو.
د باز بچیانو له ځالې سر را و ویست او د باندې شول.
لومړی پر ډېره کښېناستل.
څو دکیکې یې یوې خوا او بلې خوا ته وکتل.
بیا یې پر باز چې هره ورځ به یې دوی ته خواړه راوړل، سترګې و لګېدې.
هغه بې ځانه پروت و.
هغوی ډېر وږې شوي ول.
یو بل ته یې و کتل؛
او مخ پر دښتې یې په الوتو پیل کړ.
هغوی وا لوتل،
او بریالي شول چې خپل ژوند ته دوام ورکړي.
د وطن په جګو جګو غرونو یې الوتنې و کړي او د خپل نسل خپرولو له پاره وا لوزې او د ځان له پاره ښکار و کړي.
چجو بې هوښه و.
له غره و ښویډ، د غونډسکې په شان کلوله او د غره لمنې ته ورسید.
اندامونه یی ټوټه، ټوټه شوې ول.
مخ او سر یې په وینو رنګ وو.
شپه راغله.
سهار شو!
لمر ختو ته نږدې شو،
هوا روښانه شوه.
د شپنو رمې د غره په لمنې په څرېدو شوې.

ketabton.com - The Digital Library

اوزې يې لږ پاس و ختې.
او د ډبرو په منځو کې په ځرېدو شوې.
پسونه هم هغوی پسې روان شول.
مګر ختنه، د هغوي له پاره ستونزمنه وه.
غرمه شوه، مګر اوزې نورې هم د واښو خوړلو له پاره د ډبرو په منځ کې ګرځېدې.
مازيګر شو.
شپانه د اوزو او پسونو په ټولولو غره خوا ته روان شول.
ځوان شپون مخکې او سپی يې ور پسې و.
سپي له لرې څه و ليدل.
هغه په غپا شو.
ځوان شپون سپي خوا ته منډه کړه.
هغه هم يوه تور شی وليد.
لږ نږدې شو!
خيال يې و کړ چې کوم پسه مردار شوی او يا ليوه داړلی دی.
خورا خپه او په منډه خوا ته يې ورسيد.
وې ليدل چه پسه نه، بلکې انسان دی.
وې خوځو مګر، هغه مړ و.
بل شپون ته يې هم غږ کړ.
مړی يې په ګډه را کوز کړ.
بيا يې وروسته خپلې خېمې خوا ته نږدې کړ.
په دې و خت کې نور شپانه هم را ټول شول، هوا تياره او ماښام نږدې وو.
سپين ږيرو پرېکړه و کړه، تر څو درې کسه ولسوالۍ ته و لېږي او مسله (موضع) د وخت دولت سره شريکه کړي.
کسانو حرکت و کړ او شپې ناوخته ولسوالۍ ته و رسېدل.

ketabton.com - The Digital Library

مسله يې ولسوال ته بيان کړه.
هغه موټر آماده کړ.
يوه افسر او درې عسکر يې سيمې ته و لېږل.
هغوی وروسته تر لمر ختو، سيمې ته و رسېدل او مړی يې ولسوالۍ ته راوړ.
بيا يې په بازار کې ډندوره کړه چې:
يوه مړی پيدا شوی.
خپلوان يې کولای شي وېسي (تسليم شي).
په سلګونو خلک راټول شول، مګر چا و نه پېژنده، په ناخاپي توګه، د مئوزن په ياد راغی چې يوه ښکاري سيمې ته د باز د نيولو له پاره تللی و.
بيا هغه مړي ته نږدې شو.
شا او خوا ترې تاو، سترګې يې د هغه په غولکه ولګېدې او پوی شو چې هماغه ښکاري دی.
بيا يې داستان د ولسوالۍ څارواکو سره شريک کړ.
ولسوال موټر چمتو کړ، مړی يې په موټر کې کېښود.
درې عسکر يې د لغمان د قرغيو ولسوالۍ ته، جنازې سره ولېږل.
مړی سيمې ته و رسيد.
خلک راټول او د ښخولو بند او بست يې و کړ.
هغه يې کلي ته نږدې او د خدای جان بابا اديرې کې ښخ کړ.
د خدای جان بابا اديره خورا مشهوره ده، د مستوفي صيب عبدالاحد خان اتمر د کلا سويل خوا ته غونډۍ کې ده، د غونډۍ سر کې يوه د ډبرو څلورځنډی ديوال (انګړ) و، شا او خوا يې د غزونو غټې ونې وې.
ټول قبرونه شمال - سويل وو، د څلورځنډي ديوال (چارديوالې) قبرونو سره يې ډېر توپير درلود.

ketabton.com - The Digital Library

دا قبرونه ډېر اوږده او ختيځ – لويديځ پراته وو.
ځيني خلکو به يې درناوی (احترام) کوه او ويل يې:
دا د پخوا وختونو مجاهدين او شهيدان دي.
مګر زما له پاره د قبرونو اوږدوالی او خوا (جهت) يې خورا د تعجب وړ و.
کله چې ما د کابل په زوړ ښار کې څېړنه (تحقيق) کوله داسې قبرونو سره مخ شوم؛ هغه ماته هم د اېرانتيا (تعجب) وړ ول.
ما خپلې څېړنې بشپړې (تحقيقات تکميل) او درې کتابونه مې په دري ژبه چاپ کړل.
ولې دا سکالو (موضوع) مې په ياد وه، کله چې وطن ته لاړم بيا مې د کرونده ګر زوی سره مخ په اديرې حرکت و کړ.
اديرې ته چې و رسېدم، شا او خوا و ګرځېدم د هغه قبرونو اثر نه وو.
البته نوي قبرونه ښکارېدل.
کرونده ګر د زوی نه مې و پوښتل:
دلته پخوا اوږده قبرونه وو، اوس نه ښکاري؟
هغه و ويل:
هو!
هغه قبرونه لږ. توپير درلود.
وګړي د داسې قبرونو کېندلو په لټه کې وو، هر چا به کوښښ کوه چې دا ډول قبرونه وسپړي.
هغه قبرونه د مستوفي صيب د کرونده ګرو له خوا د شپې وسپړل شول.
روښانه شوه چې په هغه قبرونو کې د ګچو مجسمې وې.
کرونده ګرو هغه مجسمې کورته وې وړې، چې ځنې ځايونه يې هم مات شوي وو.

ketabton.com - The Digital Library

....

ما هم ډېر کوښښ و کړ چې ترې انځورونه و لرم، تر اوسه پورې پر دې کار نه يم بريالی شوی.

پای

ketabton.com - The Digital Library

د چاپ شویو کتابونو لېست

۱. معماری افغانستان
۲. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش شفاخانه ها)
۳. راهنمود طلایی (برای اساتید انستیتوت های تخنیکي و ساختمانی افغانستان)
٤. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
٥. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
٦. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
۷. معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)
۸. معماری شهر کابل (بی بی مهرو)
۹. افغانستان در قرن تکنالوژی
۱۰. زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
۱۱. صدقه جاریه/ دنیای انجینری
۱۲. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت جلد اول (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۱۳. داستان حقیقی با مقیاس معماری
١٤. فرار از کشور- با تصاویر مستند
۱٥. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
۱٦. پخسه در افغانستان
۱۷. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
۱۸. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت جلد دوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)

ketabton.com - The Digital Library

....

۱۹. منار جام – الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲٤. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چېر ته چې قانون نه شته (ګډوډي د افغانستان په معمارۍ کې)
۲٦. مډرنه جوما تونه ,, پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه – مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکي - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
(تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی تخنیک کابل)
۳٤. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او ګلچین (ناول به زبان پښتو)
۳٦. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم
(جلد اول)

ketabton.com - The Digital Library

....

۳۹. برف ها آب میشود
٤٠. رسم و تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
٤١. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
٤٢. بوډا ښکاري (ناول به زبان پښتو)

ketabton.com - The Digital Library

د کار لاندې کتابونو لېست

۱. مجموعه از دروس دینی مولوی صاحب خیرالله مخدوم (جلد دوم)
۲. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
۳. لیونی لېوه
٤. بې زده کړې پوی
٥. شپنه ادې
٦. کوشنۍ سوداګره
۷. سپین کارغه
۸. سور تنور
۹. خړه بیزو
۱۰. بندي مرغه
۱۱. توده برستن
۱۲. بې وخته باران
۱۳. د ژوند پای

ketabton.com - The Digital Library

د امکان او وخت په صورت کې

١. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
٢. تاریخ معماری افغانستان
٣. حویلی های آسمان خراش
٤. ارتباط گذ شته، حال و آینده در معماری
٥. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
٦. په اسلامي نظام کې ودانیز پرمختګ
٧. شیطان چراغ
٨. خاطره ها

ketabton.com - The Digital Library

An old Hunter

Written by:
Architect PHD
Hashmatullah Atmar
November/December

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English